

Х А Ъ Ы А Т
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

ССКП ЧУРАПЧЫТААҢЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАА
ДЕПУТАТТАР ОРОНУОННААҢЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

No 90 [6951].

1989 жыл. От бийын 29 күнэ.
СУБУОТА

Сыдыкта
3 харчы

ССРС ВЕРХОВНАЙ СОВЕТЫН СЕССИЯТЫГАР

Москва (ССТА). Ой шийн Түмүүгээр ССРС Верховный Советын бастань сессиягтар бүгд нийнээс садаламмьт Прибалтийской республикалар экономический самостоятелыгтарын түгүмч болпурууһу нэрүүгэ аламмьт дискуссия түмүүгээр татаарылыннылар. Верховный Совет чилиэнээрн биэргэстнидээрнэр бүгд болпуруска икни уураах бира.

йиактара гүйцэтгэлийнхэр. Депутаттар бэлтгэхийнхэрин уонна этиэлэрийн учуоттаан турак сессия Литовской, Латвийской уонна Эстонской ССР-дэр Верховной Советтарын бу республикалар хаһааньыстыбаннай ахсааньа көһүүлэрийн гүйүмүн этиэлэрийгэр уураах ылын-на.

Ону также Литовской ССР
ионна Эстонской ССР вер-

хоной Советтарин этилд-
ринэн бу республикалар
экономической самосто-
ятельноса кайууларын туһу-
на уурах ылылынна. Эконо-
мической реформа болпу-
руостарыгар, законодатель-
ство, законность уонна пра-
вопорядок болпуруостары-
гар ССРС Верховнак Сове-
тын комитеттарыгар атын
комитеттар уонна комис-

саялар, представителлэрин, Литва, Латвия уонна Эстония делегацияларын иштэ- биһргэ 1989 сыл алтынньы 1 күнүгэр бэлгэтээһиннэри уонна этиилэри үчүөстээн туран, эбии үлэлэммит Со- куюн Бүрүһаймагы ССРС, Верховнай Советыгар бэ- лэһиниһргэ уонна түһэһэргэ этилиннэ.

ХОДУБАҒА, БААҒЫНАҒА БУКА БАРЫ КҮРГҮӨМНЭЭХТИК
ТАХСЫАҒЫҢ, СҮӨҮ АҒЫЛЫҒЫН ДЭЛЭЧЧИ,
ХААЧЫСТЫБАЛААХТЫҢ БЭЛЭМНИЗҒЫҢ!

Чурапчы оройуонун үлэһиттэрин
социалистической эбэһээтэлистибэлэрэ

Биийг, Чурапчы оройуонун рабочайдара, сулууспа-
лаахтара, пенсионердара, бары олохтоохтара, ССКП
XXVII съезин, ССКП Кинн Комитетын (1989 с.) кулун
тутардаагы Пленумун көрдөбүллэринин экономиканы
сайыннарыны сана соруутарын быһаарар туһугар үөн
иккис пятилетка төрдүс сылыгар сүөһү аһылыгын ба-
лэмээтин элпиттээх хампааньатын тэрээһиннээхтик
түмүктүүргэ сорууктабыт.

Биллэрин курдук, оройуонмут кураан сыллар содууларыгар үгүс кыһалдыны, материальной хоромнуну көрүстэ, совхозтарын экономикага айгыраата. Агардас кэллэнги үс сылга оройуон совхозтара 9088 тыһ. солкуобайдаах хайырымны, сүтүлүн, улаз, арыт, арыт, арыт уониндигай оройуоннар көмөлөрүнэн, оройуон дьонун-сүтэтин түмсүүлээх үлэлэринэн ынах, сүөһү уонна сылгы ахсаана сарбыллыбата. Ол кэлэр сылларга үүтү, этти элбэтэргэ, хаалыттан тахсарга бөдө тирэх буолуога.

Бийыл ходуна да, бааһына да үлүүүтү үчүгэй, сүөһү аһылыгын дэлэчин бэлэмнииргэ орус төбөгөстөхх кэм кээлэ. Ол иһин күүһү-кыабы барытын толору туһанарга дьулуһуохтаахпыт. Онуоха сорох үтүө сабалааһыннар бээр буоллупар. Холобур, зvenoлар өрөндөлөһөн үлэ-эһини сабалаатылар. Барыта 1650 кэпэх хаһаайыстыба-да үһүн болдьоххо дуогабардаһан оттуур хoduһалар сыһыарылыннылар. Кэпэх хаһаайыстыбаны түмэр түөрт кооператив, түөрт өрөндөй звено тэрилиннилэр. Итин-ник, итинтэн да атын дьаһаллар ылылыннылар. Ол эрээ-ри сүөһү аһылыгын бэлэмнээһинкэ оройуон күүһү-кыа-ба ыраазынан ситэ туһаныллыбат. Онон, совхозтар бары зvenoларын, общественность, арендатордөр, коопера-тивтар кыахтарын сабан-суоттаан бараак сүөһү аһылы-гын элбэтигэр, хаачыстыбатын тулсарыга маанык со-циалистическэй эбэлээтэлиһтибэки ылынабыт:

—үлэ тэрээнийн тусгары, бастыг технологийн тус-
лахыг уонна илин сирин өгөөхүнэ маассабайдых тах-
сыг суотугар Амма улуугу үрэхтэртэн уонна Нуота-

рагтан ураты дайду сириин балаган айһын 4 күнүгэр дээр
оттоон бүтэрэргэ, бу хамта дээр оттоохун сезон-
наады балаанчыл 90 бырыһыантан итэҕэлэ суоһун, онтон
балаган айһын 15 күнүгэр дээр барыта 34 тыһ тон-
наны хэбикэн, сезоннаады балааны поп курдук толор-
роҕо. Ол иһигэр бирдир совахогарынан балаган айһын
4 күнүгэр дээр оттоохунга маанык кирбиригэр чаачытыл-
ларга: «Мымдабайы»—7000 тонна (сезоннаады балаан 10
125 бырыһыана), Субуруускай—4000 тонна (сезоннаады балаан 80
бырыһыана), Эрдик Эрктини—4000 тонна (сезоннаады балаан 60
бырыһыана), Карл Маркс—2450 тонна (сезоннаады балаан 10
чың—4500 тонна (69 бырыһыан), киһитэ 100 тонна (93 быры-
һыан) (63 бырыһыан), Алабаҥа—4000 тонна (83 бырыһыан), «Чурап-
чурап»—4000 тонна (83 бырыһыан), «Муугудай»—4050 тонна
(83 бырыһыан). Балаган айһынны таһынан ити балдыхха дээр
оройуон общественноһын кууһукан 3000 тоннасы ба-
ламмырга:

—хэвнхилдэгт 40 бургынхант нэгдэлт сууц
урдүк хылаагаах буоларын ситхэргэ сүөлүгэ хыстын
бастахы ыйдарыгэр снэтэргэ анган престэзия, мн
хэйловскай оту сөгдотуопкелееһыны кжэстни суотугэр
бэйэ күүһүнэн общественная сүөлүгэ хэс бирднн үсүлү-
бунай төбөтүгэр 7 ц аһылык единцатын бэлэмнигэр;
—сүмэйиннэх аһылык сөгдотуопкелееһын сезонна-
һы былаакын аһара толорон, балаһан ыйгэр дээрн бэл-
лэмкэммитинэн 16 тыһ. тонна снэлэһи үгэргэ.

Бу соруугу толорор нийттен эленилэр уюна бийрдин-
лээн отчуоттар социалистическай куоталаныларын ту-
мугун деңгээл ахсын таһааран, дьолу үрдүк таһаарылаах
тык үлэлииргэ көсүлүөхтүт, нэһилиэтинэ кууһунан су-
буотунуукары уюна охсорчулар конкурстарын сир
ахсын тэрийэхтэ.

Партийнай, префсоюзнай, комсомольской тэрилтэлэр, олохтоох Советтар бүгүгү күн көрдөбүллэригэр элбиктиир идеологическай, интэр-өйдөтөр үлэни отчуутар ортолоругар ытыгыһтара, сүөһү аһылыгын бэлэмнээһин-гэ элбиктэлэр маассабай ыгыгытын тэрийиһтара, отчууттары хааччыыһыга ураты болдомтону ууруохтара.

Москва. (ССТА). От ийын 27 күнүгэр Кремлээдэ Улахан дыбарыасна уон биирис ыгырыһылаах РСФСР Верховной Советын онус сессията аһылдына.

Президиумна — табарыс
тар Горбачев М. С., Вороти-
ников В. И., Литачев Е. К.,
Рыжков Н. И., Чебриков
В. М., Власов А. В.

Депутаттар сессия нундизин бэбизскотин бигэргэтидэр. Онко маннын боппуустар кылдэриллинилэр: ССРС народнай депутаттарынын Сьехин шыйыларыгар сөп түбэһиннэрэн норуоттаадылар табаардарын огорон таһаарылыш улаатыннырыга уонна хаачыстыбатын тупсарыга Российскай Федерация советскай уонна хаһаайыстыбаннай органнын сорукутарын туһунан; РСФСР Верховнай Советин Президиумун Ыйаахтарын бигэргэтин туһунан.

Күннээдмэ бэбизэнь баста-
кы боллуруоһугар ССКР КК
Политбюротун чилиэнигэр
кандидат, РСФСР Минист-
дрын Советын Председате-
лэ А. В. Власов тыл эттэ. Бу
сессияда норуонка аналлаах
табаардары огорон таһаа-
рыыны улаатыннарарыга со-
руктарын туһунан правн-
тельство дакылалтын көрү-
кү, диэтэ киэи, Ыйыт
СССР народнай депутата-
рын Съезин айыыларын
кэрдиялэрин флэххо килтэ-
рингэ практическай харды
мүрдүк сыаналыбыт. Рос-
сийскай Федерацияга грем-
данаара Ыйыттан бу
сытыыканнаах социальнай
проблеманы быһаарарыга
холбоһуктаах биир көдүүс
хамсааһыннары эрэйлэлэр.
Итинник сыһыан уларыта
тутуу билииги олус уустун
үрдүгэр тахсан Миштагыгар
12. Ыйыттаннаах Министр

Дахылаатчигт пятиложа
смылн усгата республи
бүтүнхүүтүн урдунан ас
уолтэн ураты табарде
онгорон тагарын билэ
кумарыллыбытын тулун
янтиннарда. Ол эрээ
промышленная табарде
рыноктарыгар куутуллуб
тосту агуллу ситирилди
тэ. Ону аһан белаһыла
сатарылда.

Данкылаатчыл импорт-экспорт баардарын атыкылаанын ачкыты онко биллэр орулу кыбытын ыйда. Он эрэн кылаабында, дикон т.б. баарлоон бэлкыткыт кин 1986—2000 сылларга РСФСРге норуот наадыйар убаккадарын сикорон таазаарын уонна халкыныкый эйгэтин сейыннарый кылымсэ промраммалыгыр бэлкыткыт кэрдиинэр улэрийбыйт эконимическый уонна социалнай былыгы-майгыга сөтүбкыткыткыт буюлар. Маннх кыстүүнү, дымкыт, сөмөскый убаккыткыт буюлар.

ра эмисжээ үүнүүтүн сабага-
лаан көрбөтөхтөрө, бу сым-
балар үп системата кэни-
лиитин кытта тэпгэ үгүс
төбөөрдар дефициттэре үр-
дээтиннэрик үөскэтэллэр,
кинилэри онорон төһөө-
рыыга баар үчүгэй улары-
йымылары сотон төһөөрдө-
лө.

ССРС народдaй депутат-тарын Сьeһингэр бэлгэзм-митин курдук, днэн салгь-этгэ араатар, бары сын-һа-лар-халгьлар, кэгүүүүлэр уонна иэдэннэр биер уһу-ка түмүлүнүүлэр, рынок ту-руга суох буолуутугар тгэр-тилэр. Холобур, былгырын республикада дохуот үүнүү-тэ 23 миллиард солк., өтгөн нуруот наадыйар табзаарда-рын өгөрон таһаарыг бля-ра-суога 10 миллиард солк. тийбитэ. Сыл бастагы аһа-рыгар табзаардар уонна өгө-лөр дефициттэрэ өссө эбик 5 миллиард солкуобайынан улаатта.

Онтон салтгы дахьласаа, чиг нуруут наадыйар табаар-дарын онгорон таһаарыыга быһаармайгы элус салтыыг хайбытың, үлүһкэ тийий-тин бэлэйдээн туран табаар-фондаларын түргэнник ха-катыыны хааччылар кыабы бизрэр кэлмэс дыһаллар-га тохтоота. РСФСР Ми-нистрэдрин Совета, диэтэ-ники, нуруут туттар табаар-дарын онгорон таһаарыыны улаатыннарыыга уонна ха-ачыстыбатын туһпарыыга хас биридик министерство уон-на ведомство, бары уоба-ластар, кыраайдар уонна автономнай республикалар этиилэрин түмүт. Ол түмү-гэр наадыааччы рынокор балаһыанньаны төрдүтү-түлсүрэр кыабы. Бизрэр үлэ программата онгоһулунна. Олун олохтоһотторо кийи-спилэтээх үлэһиттэртэн ы-таанах ырдэбил туруорул-

йлыгы сыйга астан-үст-
ураты тебаардыр оңөр-
гөһөары кээмэйдэрин 10
миллиард солкуобайын
улаатыннарар кыагы бн-
риэ. Бу бэлгэтэммит т-
тим пяталетка бастагы у-
сылларнааар балтара
төгүл урдук.

Онгон антах коруот на-
дыйар табаардарын оңор-
таһарыны салайыны бары
звенеларын тулсарыны бол-
луустарыгар тохтоон ту-
ран РСФСР Министрдары
Советын Председателэ Б.
үлэзэ барытыгар сүрүн ли-
нианан бөрдүүксуйаны
оңорон таһарыны хонго-
тыга предпринимелар уон-
на холбоһуктар самостоя-
тельностиларын уонна эппиэт-
тиэстэрин салгыы үрдэти-
буоларын бэлэстээтэ. Холбо-
һуктар санга көрүһнэри-
концерннаны, ассоциаци-
лары, союзтары тэрийи-
көрүллэр, практика керде-
рөрүнэн кинилэр турорул-
лубут соруһтары быһары-
га кыахтара улахан.

Дэвшилтат хэвнэгтэй д-
лүгдтэр хөрүүлэргэр нл-
лэриллбт боллуустары
дүүллэйн сазеланна.
РСФСР Верховнай Сове-
тын сессията үлэтин салгыин

СЕЗОННААҒЫ СОРУДАҒЫ—АТЫРДЫАХ ҮЙҮН 20 КҮНҮГЭР

«МЫНДАБААЙ» СОВХОЗ РАБОЧАЙДАРЫН, СУЛУУСПАЛААХТАРЫН УОННА
ИНЖЕНЕРНЭЙ - ТЕХНИЧЕСКЭЙ ҮЛЭНИТЭРИН -
СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЙ ЭБЭНЭТЭЛИСТИБЭЛЭРЭ

ССКП обкомун уонна Саха АССР Министрэрийн Советын Леа унурдаабы оонка хили сунньугар сытар ойуоннар таһаарыстыбаларын сүөһү аһылыгын бэ-эмигэр кыттар бары үлэ-иттэргэр таһаарбыт ыгы-аһыларыгар дьыаладан эл-лэттээн, быйылгы ураты үнүүлээх дьылга, бэйэбит аһылыгын аадынэн-суотта-ан баран, сүөһү аһылыгын

—5620 тонна оту уонна 3000 тонна сийлэни сорууокалаан сөзүччүлүккэ быһааран атырдьах ыйын 20 күнүгэр талардыы:

—Балабан шийн 4 хүнү-
гэр днэри эби 1380 тонна
оту жэбинэн бу болдоххо
7000 тонналах нирбигни
ыларга;

—от 40 бырыһыана бастыг хаачыстыбагаас буоларык, бэйэ күүһүн бэлэмизэммит аһылык 65-бырыһыана баайынаттан ыппыларын, ити барытын түмүгүр сүөһү хас бирдии усулуобуйа төбөтүгэр 10-нуу центнер аһылык единакага бэлэмизэри ситкээрэ;

—40 тонна элбэх сыллаах
от сизмэтэ хомуллан конди-
ционетыгар үнэрлэз мөрдөстө

нан оройуон хаһаайыстыба-
ларыгар атылпаныахтам,
былааны 10 тоннадан аһа-
рага.

Мангын кирбинлэри бэлтгэсэн түрэн, оройуон ба-
ры сохостарын үлэгитэ-
рин оту уонна скилэи дэ-
лэччи уонна хаачыстыба-
лаахтык бэлэмнээн, обще-
ственной суоһу 1989—1990
сс. кыстыгар үүтү-аһы дэ-
лэтин бигэ олугун уурарга
ыһаарбыт.

ССКП РАЙКОМУН БЮРОТУГАР

СССР райкомун бюрот
суёлу аһилыгын бэлэмнээ
хүнгэ оройуон үлэһиттэрин
уонна «Миндэбааһын» со-
хот рабочайдарын, сулуус-
палаахтарын, инкениерэй,
техническэй үлэһиттэрин,
социалистическай эбэлээ-
лэһиттэрин биһирээтэ.

Бүрө совхозтар паргкомин
рын, оройуон магнэйт
сүбүх, сыхааабы партия
ной тарилтэлэрин бу абз
нээтэлэтибалар хас бийр
дин эконома, хас бийрдн
улэ-коллективыгар кизини
дуууллаһини тарилтэлэри
гар абзэтинээтээтэ.

ИЗДАНИЕ

УОННА

CONYON

ДЫКСИННЭРЭР ЧАХЧЫЛАР

Оройуонга бийыл алта ыйга холуобунай буруйу оноруу, общественна бэрээдэги кэһи бары көрүгүнэригэр ахсаан өртүнэн үүнүүтэ баллэтэнэ. Ол курдук, былырын сый бастагы агары-р 15 холуобунай буруй онотуллубут эбит буоллабына, бийыл 32-гэ тийэ, ыар буруй ахсаана 7-тэн 16-ба диэри үүннэ. Саастарын ситэ илик өбөлөр буруйу оноруулар 50 бырыһыан улаатта. Ол оннугар баһаар түбэлтэтэ арайаата: былырын —18, бийыл—10. Суол быһааннарын ахсаана биэр таһымга хаалла.

Бытны-майгы ордук Чурапчы, Оды-
луун, Хатылы, Хоптобо сельсоветтары-
гар, о. д. а. тынчаанынаах. Оройуон
кииникээси үлэ коллективтарын ылан
көрөр буоллаха, бүрүйу өгөрүү рай-
потребсоюзка, «Агротехснабка», өрө-
мүөннүүр-тутар учеастакка, дыа-уот,
коммунальнай хаһаайыстыба
производственной холбоһугар уонна майы
таһастыыр комбинатка 2-лии төгүл кэ-
риникэи элбэтэ. Сэлээнэҕэ киини
соруйан өлөрүү, күүһүлээһин, киини
саанан ытыы, государственнай баайы-
дуолу уоруу курдук ыарахан бүрүйдөр
өгөһүлүннүлэр.

Эргэн тэрилтэлэрэ кооперативнай баайы харайышга кэм дабаны дьалаар буолууну көрдөртүүлэр. Холобур, Чыаппара мабаһынын сеппэас аанын аһан бараан, иһиттэн эмэх маһынан олуйан, Хатылы мабаһынын ысхылэатын сигнализацията өр кэмгэ алдьаммытын өнөрбөккө үөрүүгэ усулуобуйаны үөскэттилэр.

Катэх бас билийни уруу ахсаана 3
төгүл үлээлгүтэ дьинсннээрннлээх. Ор-
дук магнитофоннары, аагомоторн-
спорт чаастарын, харчыны уруу элбээ-
та. Окууха саастарын снээ илик оолор
мыттылара элбэх.

Быллырынчгутаавар итирдэр утахтары эргинки 23 бырыһыанынан изэгээтэ. Биир үксүн ол түмүгэр арыгы иһэн баран буруйу өнгөрүү 2 төгүл улаатта. Бырааганы, онноосор саагоһу өнгөрүү тэнийдэ. Итирктээһини , алкоһолизмы утары охсуһууга туһайыллыбыт үрдүкү партиянай уонна советскай уураахтар туолууларын тэрийин уонна хонтуруоллааһын биллэрдик мөлтөтүлүүнэ диэххэ наада. 1985—1986 сс. арыгы алдьархайын утары бары бүтүүн турунуу долгуна ааһа быһытыйда. Кылааннаах, Чакир уонна Холтоҕо сельсоветтарын общественностара чэгиэн-чэбдик олох зоналарынан биллэрдилээн баран, кэлин итирдэр утахтары атыылааһынгга төмүннүлэр.

Оройуонга чэигин-чэбдик олох скрин ийин охсууу общества быһааран үлэпээбэт диэххэ сөп. Общество быра-былалыкатын эпписттиир секретарынан Д. П. Кладкина үлэлиир ардэдин ба-лаһыанна арымый атын этэ. Атын даба-ны общественнай тэриятэлэр итирик-тэһини уонно алкогольнамы утары ох-сууууга активнай позицияны көрдөр-бөтөр. Ордук табаарыстыы сууттар, добровоольнай народная дружина штаб-тара хөһүүннэрэ ийини сөхтөрөр. Со-рох тэриятэлэр администрациялара ба-йэлэрин үлэһиттэрэ милиция, отде-

Бу дьон (снимокка) ырыллар сууруктээх Амма өрүскэ автомашиналарын киллэрэн «сөтүөлүгэ» тураллар. Мындагаайы баһуөлүгүн адьас аныгар. Антах көстөр «ЛуАЗ» водителэ, хаартыскада уста сылдьарбын көрөөт, бокуойа суох атахха биллэрбитэ. Оттон бу 69-28 ЯКС күүмэр-тээх «Москвич» хаһаайына, эйэтин болугур сельпогун элэбитэ Полов Владимир Васильевичпын дини эппит баарыс, «Киһи барыта суу-р—мин эрэ буолбатах» .

1. Оконешников фотота.

лыгэр түбэстэхтэринэ көмүскэнэр позицияларын кэм де ыһыкта илгитэр.

Бурхнуу оморхуу, бэрээдэги кэлини ор-
дук ыччат өргүтэн таһаарыллар. Ону
ааһан ыччаты нитэр, үөрэтэр эбээһинэс-
тээх үлэһиттэр орголоруттан хумтэ-
быһыһаланыһлар тахсаллара төмөт-
лоох. Холобур, 13 №-дээх СПТУ дире-
кторын политической чааска солбуйач-
чы Дзячковай И. В. тус бэйэтинэн ку-
лугээнэнэн сууттанна. Ыччат культурнай
сыныһалачын тэрээһинэ кыйтарбат дик-
сангыһын. Кэлин нэмгэ бүрт саарбах
нидэялаах видеофильмнэри көрдөрүү
тэнийдэ, «Меня зовут Арлекино», «Ма-
ленькая Вера», о. д. а. курдук эротиче-
скай фрагменттардаах, соччо бигэстэ
суох идэйиэй ис хоһоонноох кино-
фильмнэри даһаны биһиги үчүгэй бэлэ-
мэ суох ыччаллыт хайдах-туох ылына-
рын этэр күчүмэйдэ. Ыччаты сиэр-май-
гы өртүкөн кинигэ комсомольскай тэ-
рилтэлэр, БИБСЛКС райкома ыраадынан
ситэтэ суох үлэлээн иһэллэр.

СССР-ийн райкомун пленумын шийдлэ-
лыбыг "Дунд хэргэн программа" олох-
хо киригитгэр бары үлэлэнхэтээхит,
Бийигини ордук савастарын ситэ нли-
шарахан итгиллээх ошолор дүүлэлэлэ-
джисинээрэр. Бүрүйү, бэрээдэгн хэлнл-
лэри онгор ошолор ортолоругар сав-
йын үстатэ тэрээхиннээх үлэнэн, сын-
шалалтынан хабыллыбат, малга-салга
ымсыы, общественны убастаабат үөр-
нээччилэр бөөллэре адьас чэхчэ. Хол-
бур, Одьулуун үөрэнээччилэрэ Пав-
лов Г. уонна Петухов В. мотоциклы уор-
ан тутуллубутара. Чурапчы оскула-
тын үөрэнээччилэрэ Захаров В. уонна
Игнатьев С. бэйэлэрин оскуолаларын
теплицагыттан огурусуну уоран түбэс-
тилэр. Итинник холобурдары элбэги
адалыахха сөп. Ити барыта ошону ит-
тигиэ итээстэрээхэлитин туоһулуур.

Урут суутгамыт дон ортолоруттан хаттан, буруу оңоруу ахсаана үүмэлтэ. Ол эрээри уоскуйерга төрөт суох. Буруйдарын боруостаабыт дьону улэ-эс ылыыга уонна кинилэри киткигэ туһааннаах администрациялар, общественнай тэрилтэлэр септөөх болъомтону уурар эбээһинистээхтэр. Киһи—общество сэмэй күндү баайа. Омон киһи дьылбатыгар киһилик сыһыан хааччылыахтаах.

Син урукхутун курдук, бастахы күөһүгү бурууу аңорууну, бэрээдэги илһини сэрэтэи үлэ туһар. Суут-сиккэстийэ органнын көмөлөрүгүр тирэби-рэн сельсоветтар инспекционара, общественнай тэрилтэлэр правасовй нитини араас көрүгүһээхтик былааннаахтык ыһыгар эбээһинэстээхтэр. Ис дьыала оро-йуоннаабы отдалын эрэ күүһүгүр эрэнэн олоруу—туһах. Отдел бэйэтин да үлэ-ингэр итэбэстэр суох буолбатахтар. Бу-рууу ыйыһы бырыһыана намыһах дик-иһэбэстэн этнээх наада. Отделга үлэ-эрээһинигэр, хас биһрдин сотрудини-тус эппиэтиктэһин урдэтингэ даһаны ба-рыта эрнэ-дэхсин буолбатах. Онон сэрэ-гүр үлэбэ бука бары айбугун-сенаабы-ын, күүсүтүүн-уохлутуун түмэрбитин-дарыта тутуу эрэйэр.

В. АРЖАКОВ,
ис. д-р физ.-мат. наук, начальник.

Интерна - оюулаагыг бородуукта маданыннын сабиэдиссэй О. П. Кузьмина бэс ыйын 6 күнүгэр синигирдэр уонна куурдар системалары үлэлтэр управление участагын эппиттээх үлэнигэр С. С. Игнатьева аата-туола суруллубаах дэбизринини ылан бизарбит. Райпотребсоюз кылаабынай бухгалтерын солбууавчы Д. П. Местникова сурууналга ол дэбизринини сабиэдиссэй аатыгар бариллибит курдук бэлкэтээн хабиһэр. Тогодо биллэр. Бэйэ киингэ туһан бизарбата хаачы.

Аны С. М. Игнатьев Чу-
ралчы сельпотун бырабы-
лшаннатын председателин
И. Н. Кынахыговы ыһахта-
ра буоларынан, онон аһы-
нан-уөлүнэн көмөлөшүү-
гэр көрдөһөн үүһ-хаһа
тутар, барыах-кэлиэх сири-
н булларбат. Спиридон оубу-
г булугас атабынан булан
бары, мүлчү тутуох бэйэ-
лээх буолуо дуо, кээп дап-
пит. Онон О. П. Кузьмина
куоракка киирэртэн бөсхө-
лөмүк, били миннээ- да
бэрилибитэ биллибэт дэ-
бизринээ үөһээ этиллибит
учаастак шоферугар Данил
Никитин Полов аатыгар то-
лоруллар. Кини итинэн пиибэ
уонна утах ылан тахсыах-
тааба. Куорекка киирбитэ
«дылугар» пиибэ суох бу-
лан биэрэр. Онон «Кавказ»
дизн кыһыл арыгыны ыла-
рыгар элпиттэр. Шофер
«күлүгэр» миннээрэ, кэтэ-
мэйдни барбат, саатар эрэ
буоллаба диң. Ити нүрдүк
50 дааһык кыһыл арыгы-
ны тиэнэр. Аара Чэачыгый-
га хоно сылтахтарына хөлү-
чүк уолаттар тирээн излэн
Данилы өрө туталлар, бэйэ
киһитэ, дьаллэжүкэй табаары

КҮННЭЭБИТ САХА
ДАЛБАРА

дэлгит шофер 5 нийтинэн
күндлүү-маанылыш охсор.
Улааттар оччо ыгыгыннаран
баран «суси» гыннаран хаал-
быттар.

Солуччу хүндү нэһин бас билэн хаалбытынан астымайт, көңүлүнүн бачаачы-далырыттан дуохуйбут көрүү-нээх шофер дынгитигэр киз-лэ 8 чаас сабанэ - кэлэр. Буолумуна даһанын, күнүһүн тымтыктанан даһаны булбат, туох да заттаахха көстүбэт уохтаах утабы массынаатын, сабулээбигигэр бизризэ, атараксыппытыгар анкаастыабы. Мунгур хаһаайын жини, Данил, кэлбитин билэн сыбыытааһын үкөөүр. Олох атаһа, биригэ үлэлнир табаарына Петр Трофимович Захаров хүм сириэн көрбүт кэрэ-балык күнүн бэлиэтиир аатыран хөрчөтүн ууран бизрэн биер дьааһык арыгыны халты көрбөтөр. Эр бэрэ, хата, Захаровы иим-тин ыбытын эппэтигэр сэрэтэр.

Аны Чимит Бомбог, Михаил Оконешников пийбэ аралбыта буолуо дээн эрэк-кэдийэн кэлбэттэрэ, арыгы буолан солугар, «дьоллоом-мугарыттан хайдах буолуохгарын билбэт буола үөрэллэр. «Атыһытара» бэйэтин кизини курдук ырыаыр-чэлчир, «манна» эрэйдин курдук халтар-халтар. Түргэн үлүгэрдик массынна үрдүгэр тахсан Мишатыгар 12 бытыылканы, Чимитигэр биэр дьааһыгы туттартаан кэбиһэр, күтөнү» оҕорбут киһи быһымынан үтөмсү.

Яз соѹс туттар. Табавыс-
тара үерэн-көтөн, астынан
барбыттарын жөрөн, уол
одо, элик бэрдэ буолан дьон
үөрдөрүттөн улаханнык
астына саныыр.

Дынэтин таһыгар массын-
натын икки хоннорон бара-
н бэс айын 11 күнүгэр ары-
гытын интернат-оскуола ма-
баһыныгар дэ туттара
илдьэр. Онно 50 дыаһын
кыһыл арыгы оннугар 34
дыаһын 11 бытыылка орду-
бута көстөр. Данил сирэй
да кытаран көрбөккө «дьо-
кум бырааһынныыктарыгар
15 дыаһын 9 бытыылканы
ылбыттар» динр уонна про-
давецка харчытын уунар.
Сорого суол куһаганынан
алдьаммыт аатырар. Дынгин-
нэн, мабаһын олох тутуо
суохтаах этэ. Райнотреб-
союз салгыар үлэһиттэрэ
туту көрөн олорбуттарын
киһи бэриһиир.

Д. Н. Попов норуот баян-дуолун ыскайдаабытын, О. П. Кузьмине уонна Д. П. Местникова туһаннаах эбэллээхтэригэр далааһайдык сыһыаннаспыттарык иһин кытаанак эппиккэ төрдүүлэстэрэ.

Мөнхийн тубэлтэ биды-
рын район потребсоюз үлэ-
һинтэрин өргүлэрттэн эмиз
таһаарылдыбыта, онтон эр-
гич салалтата сөлгөөх тү-
мүгү оностубатах. Ийнки-
тиж мөнхийн дьаһылар иһин
эппиэттээх үлэһинтэргэн ыт-
таанак нрдэбил туруорул-
лоох тустаах.

Г. ЯКОВЛЕВ,
ОБХСС инспектора

Идэмэрдээх „күөх мобой“

Саяскы чабылхай кун кы-
тара киирэн эрдэбинэ, оро-
йуоннаады милиция дуумпу
хоһугар телефон тырыллы
түстэ. Ыксаабыт дыахтар ча-
быархай куолаһа: «Кэлэ ох-
сун, итирхи киһи киирэн
диэбэтин ыста, быһахта-
нар»,—дигэн айманна. Теле-
фоннааччы аадыриһын чуол-
кайдаан баран милиция эппи-
эттээх дуһуурунаага В. М.
Севиннов оперативнай бо-
лбү түрийэн айдаан буол-
бүт сиригэр ыгар.

Ол сааскы-кулук тутар ый-
тан ааспыт үс ый иһигэр
арыгылааһыны ыйта сибээс-
тээ кулугээннээһиннэр тө-
һөөрүллө тураллар. Сорох
иһирикснээр милиция өт-
дөлүгэр ити көм иһи-
гэр үстүүтэ-түөртүүтэ аба-

лынкылар. Олор истэригэр оройуон киинин олохтоохторо күөлгүэр күннэригэр сылдар Саввин Михаил Нюргунович, Лаврентьев Александр Егорович, Кузьмин Петр Афанасьевич ур. д. а. бааллар. Кулун тургарга сэмэс тардыллыбыт. Карлов Михаил Степанович иам айын 5 күнүгэр эмиз ити учулище уопсайыгар киирэн кыргыттары кырбаабыт. Хомойуох ийин, ити хара испийиэги өссө салгыы туруоха сал

Мань аажмыт дэон, буха, снэрдээхтнх ыйгыгыахтара: ыйга кннээхэ бннрдин бытылыка эрэ нуорманан атыы-лөкөр, оттон бү дьон хэжэ-тан булан итнхэ үгүстэ итирхитннлэр днэн. Итнхээ, мнн бнлэрбннэм, хас да суоллар бааллар. Бэста-кытннэн, днмээ-уонка кн-...

тэзэн итгэрдэр утахтары бэлэмизэччилэр бавдлар. Ол курдук, Карл Маркс автынсан совохо Сутуруолабдар сибиниһэс көрө олорор Фальтиновиң С. М. уонна Чувашов Ю. В. бырааге оҕорбуттара арылынна, сөмөгөн сүүрдэр аллараттара, ону таһынан браконьердаан бултаабыт 8 андаатардаан тириңтэ тутулунна. Уастаҥа аай инспектор Н. Н. Того-ров соторутаагыта Транто-вак уулусса б/2-гэр 1 квар-тирада олорор песоопункт харабына Кобильноктан 40

Итгдээх бидонү толору
бырсаганы тулпута, Итин-
ник кастаах Халылыттан
Пахалды фермалыттан Пар-
фенов В. М. эмиз тутуллан
турар.

Иккинхэнэ, арыгны атылаагын өссө дө ситэ хото хонтуруолламат. Бэйл ааспыт сылаадытаады арыгны атылаагын 23 бырыһыан үрдээтэ. Иккисиннээт атылаанар нуормат үрдээтэх түбэлтэтигэр ити 23 бырыһыан хантан кэллэ Юбилейдерини да, түбөйбаларынан, атын да, түгэнкэриннэн сибээстээн арыгны ылы үксээтэ дэн быһаччы этиэххэ наада. Бу эмиэ көрүлүөхтээх. Үсүһүннэн, икээр-өйдөөр үлэ ситэйдэ. Ол түмүгэр бастаан утаа кирийнэх курдук буолбуттар эмиэ көстүтэлээн эрлээтэ.

Бала итирхтээжин, онтон
сизтэрэн кһини өлөрүүгэ
тийэ шэр буруйу оноруу,
дэон нус хас олосу аймаа-
һин бийиги обществоты
сизэр-майгыга буолбатах.
Кини атыттары сугуйуоң
атыттарга кутталы үөскэтиэн
сөп.

Онон итирхтээжини утар-
ы охсүһүү күүһүрүөх жэ-
риггээх. Кини тэрданар
куолесайдара буолэниэх-
тээхтэр.

С. ТРОФИМОВ,
дүүхуурунай чөлс
сотрудника.

П. Оконешников фотота.

